

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2022-11-22

Närvarande: F.d. justitierådet Martin Borgeke samt justitieråden Leif Gäverth och Eric M. Runesson

Ändringar i jordförvärvslagen i syfte att hindra att bestämmelserna om förvärvstillstånd kringgås

Enligt en lagrådsremiss den 10 november 2022 har regeringen (Näringsdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i jordförvärvslagen (1979:230).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Stina Nordström.

Förslaget föranleder följande yttrande.

Förslaget i lagrådsremissen är föranlett av att det finns en möjlighet att kringgå bestämmelserna i jordförvärvslagen och att förvärva lantbruksegendom utan att det gäller ett krav på tillstånd till förvärvet.

Detta hänger samman med att lantbruksegendom i lagen definieras som fast egendom som är taxerad som lantbruksenhet. Vid ombildning eller nybildning av fastigheter tar det viss tid innan ett taxeringsbeslut fattas. Under mellantiden, dvs. från ombildningen eller nybildningen och fram till taxeringsbeslutet, kan fastigheten vara taxerad på annat sätt eller över huvud taget inte taxerad. Då blir jordförvärvslagen inte tillämplig alldeles oavsett om ombildningen eller nybildningen har skett för ändamålen jordbruk eller skogsbruk.

Rent lagtekniskt är förslaget utformat så att ombildade eller nybildade fastigheter under tiden fram till taxeringsbeslutet ska utgöra lantbruksegendom om ombildningen eller nybildningen har skett för jordbruks- eller skogsbruksändamål.

Lagrådet har ingen invändning mot lagförslaget som sådant. Dock anser Lagrådet att skälen för förslaget bör kunna anges tydligare i en kommande proposition. Lagrådet har också vissa synpunkter på hur förslaget rent lagtekniskt har utformats.

1 §

I paragrafen finns definitioner av bl.a. vad som avses med "lantbruksegendom". Innebörden av detta begrepp är centralt eftersom jordförvärvslagen gäller förvärv av just sådan egendom och inte någon annan. För att täcka upp den "lucka" som nu finns i lagen föreslås att med lantbruksegendom ska förstås inte bara fast egendom som är taxerad som lantbruksenhet utan även fast egendom som har ombildats eller nybildats för ändamålet jordbruk eller skogsbruk men som därefter inte har varit föremål för fastighetstaxering. Enligt Lagrådets uppfattning kommer förslagets innebörd – som är att ombildad eller nybildad fast egendom som vid nästa taxeringstillfälle sannolikt kommer att taxeras som lantbruksenhet ska omfattas av krav på förvärvstillstånd – till uttryck på ett

bättre sätt om orden ”som därefter inte har varit föremål för fastighetstaxering” ersätts med ”som ännu inte har varit föremål för fastighetstaxering”. Genom ett sådant uttryckssätt framgår det tydligt att det tillägg som görs i paragrafen tar sikte endast på en övergångsperiod.

I remissen föreslås att det i lagtexten ska göras vissa andra ändringar som beskrivs som ”språkliga”. Visserligen kan det sägas att lagtexten i paragrafens första stycke kan vinna på att både moderniseras och förtydligas. De föreslagna ändringarna tillgodoser dock knappast något av dessa syften. Lagrådet avstyrker därför förslaget i dessa delar.

3 §

Den ändringen som görs i paragrafens punkt 7 är en följd av tillägget i 1 §. I den delen har Lagrådet inte någon invändning. Den såsom ”språklig” betecknade justeringen av punkt 8 anser dock Lagrådet att man bör avstå ifrån. Den föreslagna nya lydelsen lider bl.a. av en otydlig syftning.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagrrådet noterar att det i författningskommentaren felaktigt talas om den 15 februari 2023 som ikraftträdandedatum.